

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2022

ΘΕΜΑΤΑ & ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

10 Ιουνίου, 2022

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ**

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

ΩΘΗΣΗ

Αφειτηρία το μέλλον

Επιμέλεια: Ομάδα Οικονομολόγων
<https://www.othisi.gr/frontistirio/>

Παρασκευή, 10 Ιουνίου 2022
ΣΠΟΥΔΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΠΛΗΡ/ΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

- A1.** Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη Σωστό, αν η πρόταση είναι σωστή, ή Λάθος, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.
- α.** Το κύριο χαρακτηριστικό του νοικοκυριού είναι ότι αποτελείται από άτομα που αποφασίζουν από κοινού για τα οικονομικά θέματα.
 - β.** Η ταυτόχρονη αύξηση της τιμής και της ζήτησης ενός αγαθού οδηγεί πάντα σε αύξηση της τελικής ζητούμενης ποσότητάς του.
 - γ.** Όταν το οριακό προϊόν μειώνεται, δεν αρχίζει συγχρόνως να μειώνεται και το συνολικό προϊόν.
 - δ.** Το μέγεθος της επιχείρησης αποτελεί προσδιοριστικό παράγοντα της ελαστικότητας της προσφοράς.
 - ε.** Το μέρος του εισοδήματος που οι Έλληνες πολίτες αποκτούν στο εξωτερικό, περιλαμβάνεται στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας.

Μονάδες 15

Για τις παρακάτω προτάσεις **A2** και **A3** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

- A2.** Τα αγαθά Λ και M είναι μεταξύ τους συμπληρωματικά. Η ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή για το αγαθό Λ είναι $-1,5$ και για το αγαθό M είναι $-1,2$. Εάν μειωθεί η τιμή του αγαθού Λ , τότε θα:
- α.** μειωθεί η συνολική δαπάνη των καταναλωτών για το αγαθό Λ .
 - β.** αυξηθεί η συνολική δαπάνη των καταναλωτών για το αγαθό M .
 - γ.** μειωθεί η συνολική δαπάνη των καταναλωτών για το αγαθό M .
 - δ.** μειωθεί η ζήτηση των καταναλωτών για το αγαθό M .

Μονάδες 5

A3. Δίνεται ο παρακάτω πίνακας που αφορά στη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Κλιμάκιο Εισοδήματος	Φορολογικός Συντελεστής
0 – 9.000	0%
9.001 – 18.000	10%
18.001 – 30.000	20%
30.001 και άνω	30%

Σε έναν φορολογούμενο αντιστοιχεί φόρος εισοδήματος 4.800€. Ποιο από τα παρακάτω είναι το εισόδημα στο οποίο υπολογίστηκε ο φόρος;

α. 9.600€

β. 24.000€

γ. 35.000€

δ. 48.000€

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

A1. α. – Σ, β. – Λ, γ. – Σ, δ. – Σ, ε. – Λ

A2. β

A3. γ

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

B1. Να αναπτύξετε την ανεργία τριβής.

Μονάδες 7

B2. Να αναπτύξετε τη διαρθρωτική ανεργία.

Μονάδες 11

B3. Να αναπτύξετε τις τρεις βασικές οικονομικές συνέπειες της ανεργίας (μονάδες 3), καθώς και τα σοβαρά κοινωνικά προβλήματα που δημιουργεί (μονάδες 4).

Μονάδες 7

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

B1. Σχολικό Βιβλίο Σελ. 169 «Ανεργία Τριβής»

B2. Σχολικό Βιβλίο Σελ. 170 «Ανεργία Διαρθρωτική»

B3. Σχολικό Βιβλίο Σελ. 170 «Συνέπειες Ανεργίας»

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας με τους μέγιστους συνδυασμούς παραγωγικών δυνατοτήτων μιας οικονομίας, η οποία παράγει μόνο τα αγαθά Χ και Ψ. Όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται πλήρως και αποδοτικά και η τεχνολογία παραγωγής τους είναι δεδομένη.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Χ	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού Χ σε όρους Ψ (ΚΕ _χ)	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ σε όρους Χ (ΚΕ _ψ)
A	0	265		
			;	;
B	50	240		
			1	1
Γ	100	;		
			;	1/3
Δ	130	100		
			5	1/5
E	;	0		

- Γ1. Να μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας και να αντικαταστήσετε τα ερωτηματικά με τις σωστές αριθμητικές τιμές, κάνοντας τους κατάλληλους υπολογισμούς.
Μονάδες 5
- Γ2. Να υπολογίσετε τη μέγιστη ποσότητα του αγαθού Χ που μπορεί να παραχθεί, όταν παράγονται διακόσιες είκοσι (220) μονάδες από το αγαθό Ψ.
Μονάδες 3
- Γ3. Να υπολογίσετε πόσες μονάδες του αγαθού Ψ πρέπει να θυσιαστούν, προκειμένου να αυξηθεί η παραγωγή του Χ από είκοσι (20) σε εβδομήντα (70) μονάδες.
Μονάδες 5
- Γ4. Να εξετάσετε, κάνοντας τους κατάλληλους υπολογισμούς, εάν οι συνδυασμοί Κ(Χ=110, Ψ=150) και Λ(Χ=134, Ψ=80) είναι είτε μέγιστοι, είτε εφικτοί, είτε ανέφικτοι.
Μονάδες 8
- Γ5. Εάν η οικονομία μετακινείται από τον συνδυασμό Κ στον συνδυασμό Λ (του προηγούμενου ερωτήματος), λόγω μεταβολής της ανεργίας, από ποιες φάσεις του οικονομικού κύκλου διέρχεται (μονάδες 2); Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας (μονάδες 2).

Μονάδες 4

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γ1. $ΚΕ_X = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X}, ΚΕ_\Psi = \frac{\Delta X}{\Delta\Psi}$
 $ΚΕ_{X \rightarrow B} = \frac{265 - 240}{50 - 0} = 0,5$

$$KE_{\Psi_{B \rightarrow A}} = \frac{50 - 0}{265 - 240} = 2$$

$$KE_{X_{B \rightarrow \Gamma}} = 1 \Rightarrow \frac{240 - \Psi_{\Gamma}}{100 - 50} = 1 \Rightarrow \Psi_{\Gamma} = 190$$

$$KE_{X_{\Gamma \rightarrow \Delta}} = \frac{190 - 100}{130 - 100} = 3$$

$$KE_{X_{\Delta \rightarrow E}} = 5 \Rightarrow \frac{100 - 0}{X_E - 130} = 5 \Rightarrow 100 = 5X - 650 \Rightarrow X = 150$$

- Γ2. Θέτω ένα μέγιστο συνδυασμό Β' ($X_{B'} = ;, \Psi_{B'} = 220$) και με τη βοήθεια του Κόστους Ευκαιρίας ψάχνω να βρω τη μέγιστη ποσότητα του Χ για $\Psi = 220$.

	Χ	Ψ	ΚΕ _χ
Β	50	240	
Β'	$X_{B'}$	220	1
Γ	100	190	

Επειδή το ΚΕ παραμένει σταθερό μεταξύ των συνδυασμών ισχύει:

$$KE_{X_{B \rightarrow \Gamma}} = KE_{X_{B \rightarrow B'}} \Rightarrow 1 = \frac{240 - 220}{X_{B'} - 50} \Rightarrow 2 = X_{B'} - 50 \Rightarrow X_{B'} = 70$$

- Γ3. Θέτω έναν μέγιστο συνδυασμό Α' ($X_{A'} = 20, \Psi_{A'} = ;$) και με τη βοήθεια του Κόστους Ευκαιρίας που παραμένει σταθερό μεταξύ των συνδυασμών ψάχνω να βρω τη μέγιστη ποσότητα του Χ για $\Psi = 220$.

	Χ	Ψ	ΚΕ _χ
Α	0	265	
Α'	20	$\Psi_{A'}$	0.5
Β	50	240	

$$KE_{X_{A \rightarrow B}} = KE_{X_{A \rightarrow A'}} \Rightarrow 0,5 = \frac{265 - \Psi_{A'}}{20 - 0} \Rightarrow \Psi_{A'} = 255$$

Άρα για $X = 20, \Psi = 255$ και από ερώτημα (Γ2) για $X = 70, \Psi = 220$ άρα η θυσία του $\Psi = 255 - 220 = 35$

- Γ4. Θέτω έναν μέγιστο συνδυασμό Γ' ($X = 110, \Psi_{\Gamma'} = ;$) και με τη βοήθεια του Κόστους Ευκαιρίας που παραμένει σταθερό μεταξύ των συνδυασμών ψάχνω να βρω τη μέγιστη ποσότητα του Ψ για $X = 110$.

	Χ	Ψ	ΚΕ _χ
Γ	100	190	
Γ'	110	$\Psi_{\Gamma'}$	3
Δ	130	100	

$$KE_{X_{\Gamma \rightarrow \Delta}} = KE_{X_{\Gamma \rightarrow \Gamma'}} \Rightarrow 3 = \frac{190 - \Psi_{\Gamma'}}{110 - 100} \Rightarrow \Psi_{\Gamma'} = 160$$

Άρα για $X = 110$ η μέγιστη ποσότητα του Ψ που μπορεί να παραχθεί είναι $\Psi = 220$. Επομένως ο συνδυασμός $K(X = 110, \Psi = 150)$ είναι εφικτός με υποαπασχόληση των συντελεστών παραγωγής.

Θέτω έναν μέγιστο συνδυασμό Δ' ($X=134, \Psi_{\Delta'}=;$) και με τη βοήθεια του Κόστους Ευκαιρίας που παραμένει σταθερό μεταξύ των συνδυασμών ψάχνω να βρω τη μέγιστη ποσότητα του Ψ για $X=134$.

	X	Ψ	ΚΕ _X
Δ	130	100	
Δ'	134	$\Psi_{\Delta'}$	5
E	150	0	

$$ΚΕ_{X_{\Delta \rightarrow E}} = ΚΕ_{X_{\Delta \rightarrow \Delta'}} \Rightarrow 5 = \frac{100 - \Psi_{\Delta'}}{134 - 130} \Rightarrow \Psi_{\Delta'} = 80$$

Άρα ο συνδυασμός Δ ($X = 134, \Psi = 80$) είναι ο μέγιστος συνδυασμός.

- Γ5.** Η οικονομία διανύει τη φάση της ανόδου και βρίσκεται σε φάση κρίσης καθώς αυξάνεται η απασχόληση των παραγωγικών συντελεστών και φτάνει στο επίπεδο της πλήρους απασχόλησης με συνέπεια να αυξάνεται η παραγωγή των αγαθών και να μεγεθύνεται η οικονομία.

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Στην αγορά ενός κανονικού αγαθού X η συνάρτηση ζήτησης είναι ισοσκελής υπερβολή και η συνάρτηση προσφοράς είναι γραμμική και διέρχεται από την αρχή των αξόνων. Η τιμή ισορροπίας του αγαθού είναι $P_0=10$ χρηματικές μονάδες και η ποσότητα ισορροπίας είναι $Q_0=20$ μονάδες προϊόντος. Επίσης, το κράτος, προκειμένου να προστατέψει το εισόδημα των παραγωγών, επιβάλλει κατώτατη τιμή πώλησης του αγαθού $P_k=12,5$ χρηματικές μονάδες.

- Δ1.** Να προσδιορίσετε τις συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς. **Μονάδες 6**
- Δ2.** Να υπολογίσετε την επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού που οφείλεται στην επιβολή της τιμής παρέμβασης. **Μονάδες 6**
- Δ3.** Στη συνέχεια το κράτος πουλά το πλεόνασμα που δημιουργήθηκε, λόγω της κρατικής παρέμβασης, στην τιμή ισορροπίας. Να υπολογίσετε την τελική επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού. **Μονάδες 4**
- Δ4.** Να υπολογίσετε την ποσοστιαία μεταβολή της συνολικής δαπάνης των καταναλωτών από την τιμή ισορροπίας στην κατώτατη τιμή (μονάδες 3). Να αιτιολογήσετε το αποτέλεσμα (μονάδες 3). **Μονάδες 6**
- Δ5.** Η αύξηση του εισοδήματος των καταναλωτών μεταβάλλει τη συνάρτηση ζήτησης κατά 20%. Να προσδιορίσετε τη νέα συνάρτηση ζήτησης. **Μονάδες 3**

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Δ1. Αφού η ζήτηση του αγαθού είναι ισοσκελής υπερβολή θα είναι της μορφής $Q_D = \frac{A}{P}$, όπου $A = \Sigma\Delta$, έτσι με το σημείο ισορροπίας $P_0 \cdot Q_0 = 10 \cdot 20 = 200$,

$$\text{η ζήτηση θα είναι η } Q_D = \frac{200}{P}$$

Αφού η προσφορά γραμμική που διέρχεται από την αρχή των αξόνων έχουμε το σημείο $(P = 0, Q_S = 0)$ και με το σημείο ισορροπίας μπορούμε να λύσουμε το σύστημα:

$$\begin{cases} 0 = \gamma + \delta \cdot 0 \\ 20 = \gamma + \delta \cdot 10 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = 0 \\ \delta = 2 \end{cases} \Rightarrow Q_S = 2P$$

Δ2. Όταν το κράτος επιβάλλει κατώτατη τιμή ($P_K = 12,5$) αγοράζει το πλεόνασμα έτσι:

$$\text{για } P_K = 12,5 \text{ στην } D \Rightarrow Q_{D_K} = \frac{200}{12,5} = 16$$

$$\text{για } P_K = 12,5 \text{ στην } S \Rightarrow Q_{S_K} = 2 \cdot 12,5 = 25$$

Επομένως $Q_{S_K} - Q_{D_K} = 25 - 16 = 9$ μονάδες πλεόνασμα.

$$\text{Δαπάνη κράτους } P_K (Q_{S_K} - Q_{D_K}) = 12,5 \cdot (25 - 16) = 112,5$$

Δ3. Αφού το κράτος πουλά το πλεόνασμα στην τιμή ισορροπίας ισχύει:

$$P_0(Q_{S_K} - Q_{D_K}) = 10 \cdot (25 - 16) = 90$$

Έτσι το κράτος επιβαρύνθηκε

$P_K(Q_{S_K} - Q_{D_K}) - P_0(Q_{S_K} - Q_{D_K}) = 112,5 - 90 = 22,5$ χρημ. μονάδες, θα είναι η τελική επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού.

Δ4. Για $P_K = 12,5$ στην $D \Rightarrow Q_{D_K} = \frac{200}{12,5} = 16$

$$\text{Έτσι } P_K \cdot Q_{D_K} = 12,5 \cdot 16 = 200$$

$$\text{Ενώ στην τιμή ισορροπίας } P_0 \cdot Q_0 = 10 \cdot 20 = 200$$

Έτσι η ποσοστιαία μεταβολή της Δαπάνης των καταναλωτών θα είναι 0%.

• Υπολογίζοντας E_d τόξου μεταξύ των σημείων,

$$E_{D(O,K)} = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P_0 + P_K}{Q_0 + P_K} = \frac{16 - 20}{12,5 - 10} \cdot \frac{10 + 12,5}{20 + 16} = \frac{-4 \cdot 22,5}{2,5 \cdot 36} = -1$$

Το οποίο είναι αναμενόμενο αφού η ζήτηση είναι ισοσκελής υπερβολή και η $E_{\text{τόξου}} = -1$

σταθερή και η $\Sigma\Delta$ σταθερή και ίση με $A=200$.

Δ5. Αφού από εκφώνηση το αγαθό κανονικό η αύξηση του εισοδήματος θα αυξήσει τη ζήτηση έτσι:

$$Q_{D_2} = Q_{D_1} + 0,2Q_{D_1} = 1,2Q_{D_1} \Rightarrow Q_{D_2} = \frac{240}{P}$$

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Τα φετινά θέματα καλύπτουν ευρύ μέρος της εξεταστέας ύλης, με κλιμακούμενη δυσκολία και επιδιώκοντας την αποφυγή της κοινοτοπίας αξιολογούνται ως απαιτητικότερα συγκριτικά με τα αντίστοιχα των τελευταίων ετών.

Καλή επιτυχία!

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

ΩΘΗΣΗ

Αφειρηρία το μέλλον